

Oqaasiliortut ataatsimiinnerat

Ataasinngorneq, apriliip aappaanni 2012, nal. 10.00
Oqaasileriffiup ataatsimiittarfiani.

Peqataasut: *Carl Chr. Olsen, Eva Møller Thomassen, Lotte Holm aamma Katti Frederiksen.*

Allatsi: *Katti Frederiksen*

Stephen peqquteqarluni pisinnaanngimmat sinniisoq aggersarneqaraluartoq ulluliunneqartumik paatsuuisimalluni takkutinnigilaq.

Oqaluuserisassatut siunnersuutit:

1. Tikilluaqqusineq aamma ilisimatitsissutit
Siulittaasoq tikilluaqqusivoq ilisimatitsissutillu naggataani tikikkumallugit nalunaarluni. Saaffiginnissut detentionimut tunngasoq oqaluuserisassanut ilanngunneqarportaaq.
2. Kingullermik ataatsimiinnermit imaqarniliap akuerineqarnera LH-ip ilannguteqqusai allallu naqinnerliukkat aaqqinneqarput, taamaatillugulu akuerineqarluni.
3. Oqaatsinut politikkimut oqaaseqaatit danskisoortaat.
Oqaatsinut politikkip ilassutissaatut siunnersuummut tusarniaanermi Oqaasiliortut oqaaseqaataat danskisuunngortinneqarsimasoq pillugu Oqaasileriffimmit suliarineqariarluni Oqaasiliortunut akuerisassanngorlugu ingerlateqqinneqassaaq.
Taaguutit atorneqartut ilaat nikingapput, assersuutigalugu ilageeqarneq menighedimik nutserneqarsimavoq, danskisulli kirke atorneqartillugu oqaluffik ilagiillu pineqartartut.
4. Aalisakkat taaguutaat aamma siunnersuutit Ilnniusiorfimmit.
Timmisat taaguutaannut tunngasut misissorneqariarlutik uterfigineqassittussatut siunniunneqarput.

Aalisakkat taaguutissaatut siunnersuutit misissorneqarnerini ima aalajangiisoqarpoq:

Alanngialasoq	Glacier Lantern-fish	Isprikfisk	Benthoosema glaciale
Suluppaagarnaq	Arctic Rockling	Kortstrålet arktisk havkvabbe	Gaidropsarus argentatus
Siutaasalik	Bighead Searsid	Storhovedet skulderlysfisk	Holtbyrnia anomala
Isikinneq	Smalleyed rabbit-fish	Småøjet havmus	Hydrolagus affinis
Qivaaqernaq	Kelp Snailfisk	Grønlandsk ringbug	Liparis tunicatus

Tinguttooq oriaaq	Doubleline Eelpout	Dobbeltliniet ålebrosme	Lycodes eudipleurostictus
Tinguttooq allalik	Arctic Eelpout	Netmønstret ålebrosme	Lycodes reticulatus
Tinguttooq naakkaaq	Longear Eelpout	Halvnøgen ålebrosme	Lycodes seminudus
Saarullik takilimaartoq	Blue Ling	Byrkelange	Molva dypterygia
Saarullik atamasoq	Ling	Lange	Molva molva
Saviup puua / Isaannaq	Bluntnout smooth-head	Kortsnudet glathovedfisk	Xenodermichthys copei

Timmissat naajaanerusut taaguutaat katersat maannamut ima isikkoqarput:

Gråmåge	naajarujussaq	larus hyperboreus
Hvidvinget måge	naajaannaq	larus glacoides
Hættemåge	nasalik	
Ismåge	naajavaarsuk	pagophila eburnea
Rosenmåge	naajannguaq	rhodostethis rosea
Sabinemåge	taateqaarnaq	xema sabini
Svartbag	naajarluk	larus marinus
Sildmåge	(naajarlummut assingusoq, arlialunnguariaannarluni nunatsinnut takkuttarsimasoq.)	larus fuscus
Sølvmåge	qiioqi (sildemågep aqqarlia, qeqertani avalliunerusuniittartoq)	larus argentatus
Thayers måge	(sølvmågemut assingusoq, Qaanaap eqqaaniittartoq, ilaasa Inuitmågemik taaniartaraat paasisat kingulliit Islandimeersuuneraapput.)	larus thayersi
Kuliens måge	(latinisut aqqa naajarlummut assinguvoq)	larus glaucoides kumlieni
Stormmåge	? (tuluttut common gull)	larus canus
Almindelig skråpe	?	Puffinus puffinus
Storskråpe	qaqullunnaq	Puffinus gravis
Sodfarvet skråpe	?	Puffinus griseus
Nordisk lappedykker (svømmefugl)	?	Podiceps auritus
Gråstrubet lappedykker (svømmefugl)	?	

5. Oqartussaaffiit pingasunut immikkoortiternerisa taaguutaat Taakkua oqartussaaffiit agguarneri assigiinngilaartunik taagorneqartarneri pillugit sorliillu akuerisaaneri paasiniallugit saaffiginnittoq ilisimatinneqassaaq makkua misissukkat tunngavigalugit taaguutit atuummata:

ORDBOGENimi ima allassimapput:

den lovgivende magt - inatsisiliortut (pl.)
den udøvende magt (forvaltningen) - inatsisinik atortitsineq, kunngip ministerillu ingerlatsinerat
den dømmende magt - eqqartuussisinnaasoq, eqqartuussisussaasoq

Oqaasileriffiup katersaataanni OQAASERPASSUALERIFFIMMI ima allaqqapput:

Den lovgivende forsamling - inatsisartut; inatsisiliortut
Den udøvende magt - naalakkersuineq; naalakkersuisut
Den dømmende magt - eqqartuussisutut piginnaaneqartitaasoq;
eqqartuussisutut piginnaaneqartitaasut

Kiisalu NAMMINERSORNERULLUTIK OQARTUSSAT TUSAGASSIIVIANNIT:
(2003)-imi saqqummersitaanni ima allassimallutik:

Tredelt magtstruktur - Pissaaneq pingasuinnngorlugu

Den lovgivende forsamling - Inatsisiliortut: Inatsisartut
Den udøvende magt - Inatsisinik atortitsisut: Naalakkersuisut
Den dømmende magt - Eqqartuussiveqarneq: Eqqartuussiviit

Taaguutit atuuttut taakkua isumaasigut ataatsimoorutaat eqqarsaatigalugit ima nassuiarneqarsinnaaneri Oqaasiliortut aalajangiuppaat:

Den lovgivende magt – inatsisiliortut
Den udøvende magt – inatsisinik atortitsisut
Den dømmende magt – eqqartuussisut

Danskisuumiit nutseriinnarluni ilaatigut taaguut *pissaaneq* ilanngunniarneqartaraluarpoq. Oqaasiliortut taaguut taanna atussallugu tulluartinngilaat nunani aqutsineq piginnaaniligaanermit inuinnaallu oqartussaaqataanerannik demokratimik tunngaveqartumik aqutsinerummat. Pissaanerlu piginnaaniligaanngikkaluamilluunniit iliuuseqarnermik paasineqarnerusarmat.

6. Transseksuel kalaallisut qanoq taaguuteqarpa?
Saaffiginnissut tassunga tunngasoq Oqaasileriffimmit siunnersuusiorneqarsimanera akuerineqarpoq.

transseksuel – suiaassutsiminik **allannguergusuttoq**.
transseksualitet tassaalluni **suiaassutsimik allannguergusunneq**.

7. ISM-kode kalaallisut taaguutissaanik siunnersuut.
Taaguut nunat tamalaat akornanni taaguutaammat taaguutaa
atuinnarlugu kalaallisut ima nassuiarneqarsinnaasoq Oqaasiliortunit
akueringeqarpoq:

ISM-kode – International Safety Management

Imaatigut Angallannermi Isumannaatsuunissamik Nakkutilliinermi Nunani Tamalaani malitassiat.

8. Kære asasaramik nutserneqartarneranik apeqqut.
Oqaasileriffimmit akissusiorneqareeraluartoq Oqaasiliortuni
oqaatigineqarpoq atuaaniutitaani ‘asasara’-mik allannissamik
ilinniartitsissuteqartoq, taamaattoq ullumikkut allakkiani
nalinginnaanerpaatut atorineqartoq tassaasoq ‘aluu’. Hej-imik
pisortatigoortumik allattarneq marloqiusamik paasineqarsinnaasarnera
pillugu atornagu danskisut ‘kære’ atuinnarneqartarpoq, tamannalu aamma
ilaatigut kalaallisut atuuppoq.
9. Printer-rum kalaallisut qanoq taaguuteqarpa?

Oqaasiliortut akueraat: **kopeerisarfik**

10. IT-support kalaallisut qanoq nutserneqarsinnaava?
IT supporter Oqaasiliortut akuerisaat tassaavoq qarasaasialerinemik sul-
lissisoq, IT sippportimillu kissaateqaraanni qarasaasialerinemik sullin-
neqarnissamik oqarnissaq ippinnartoqanngimmat taanna akueringeqarpoq:

IT support – qarasaasialerinemik sullinneqarneq

11. Saaffiginnissut ‘leve i nuet’ kalaallisut.
Saaffiginnissut marlunnik apeqqutitalik pillugu oqallinneq sivilisuaam
ingerlareeraluartoq eqqarsaatigineqaaqqittussanngorlugu kinguartikkal-
larneqarpoq.

Apeqqutigineqartut danskisut oqaatigineqartartut ‘at være nærværende’
aammalu ‘at leve i nuet’ kalaallisut qanoq oqaatigineqarsinnaanerinnut
tunngasuupput.

‘At leve i nuet’ immikkut inuttut inerikkiartornermut tunngatillugu taagu-
utitut atulersimasoq isumakulunnani ajunnginnersiukkamik inuunis-
samik isumalimmik atorineqartarpoq. Taaguutip isumaanut ilaapput mas-
sakkorpiaq pisut kisiisa akisussaaffigalugit inuuneq aammalu pereersunit
pisussanillu sunnertisimagani isumakuluuteqarnaveersaarluni inuuneq.
Eqqarsaatit peerlugit suut tamarmik avataanut pisillugit nammineq inuul-
luataarluni imaluunniit inuulluataarniarsarluni. Tamatumunnga taagu-
utissatut siunnersuutigineqarpoq ‘nammineernej’, ilaasortalli sulit tamak-
kiisumik taaguut ataatsimoorfiginngimmassuk sulit tulluarnerusumik nas-

saartoqarsinnaanissaa ammaffigalugu aalajangiinissaq tullissaanimut eqqarsaatigeqqitassanngortinneqarpoq.

12. køndiskriminerende kalaallisut qanoq oqaatigisarpaat.

Danskisut oqaaseq diskrimination pineqartillugu kalaallisut taaguutit assigiinngitsut atorpeqartarput: immikkoorsitsineq aamma assigiinngisitsineq. Taaguummi siullermi taaneqartumi inunnik aalajangersimasunik minitaqarneq pineqartarpoq, ass. piaaraluni peqataanngitsoortitsineq. assigiinngisitsinermi paasineqartarpoq naligiinngitsumik pinninneq, assersuutigalugu arlaat allanit ajunnginnerusumik toqqagassillugu periarfisaqartilluguluunniit.

Taamaamat assersuummi pineqartumi **køndiskrimination suaassuseq tunngavigalugu immikkoorsitsinerusinnaallunilu assigiinngisitsinerusinnaavoq.**

13. Produktionsleder kalaallisut

Saaffiginnittup suut suliassarinerlugit nassuiarsimasai tunngavigalugit taaguut manna akuerineqarluni aalajangiunneqarpoq:

Isiginnaagassiornermik aqutsisoq

Tassani sulisup isiginnaagassiat nammineerluni sularisussaannimmagit aamma ataqatigiissaaginnarnagit aquttussaammagit taaguut pineqartoq suliap imarisaanut tulluunnerpaatut isigineqarluni aalajangiunneqarpoq.

14. Oqaasilerinermi kalaallisut taaguutit pillugit saaffiginnissut

Suli misissoqqilaariarlugit uterfigeqqitassanngorlugit tullissaanimut kinguartinneqarput.

15. Allat

a) Oqaatsit ullumi aamma ullumikkut isumaasa assigiinngissutaat pillugit siulittaasup nassuiaataa ilisimatitsissutitut ingerlateqqinneqarpoq.

Ullumi, tassa:

Ulloq naallugu, piffissaq 'ullumi', taassuma ilaa qaangiuttoq naalliuttusarlu ilanngullugit.

Ullumi ulloq: ulloq piffissami ullumi' (nal. 12 qiteritikkaanni ullup-qeqqanut taava ullup taassuma ilaa nal. 12-ip siornani kingornanilu.

Ullumi ornikkinga – ullup ilaani (kingusinnerusumi) ornikkinga.

Ullumikkut, tassa:

Ullumi isumaqatigigaluarpa, kisianni isumaqarluni ullup ilaa qaangiute-reersoq ilanngunnagu.

Ullumikkorpiaq: ullumi piffissarpiami pineqartumi, tassa piffissami maana pisumi (piffissap killiffippiaani, piffissap killilikkap ilaani) (i den tid af nuet (tidspunktet. som en del af perioden) som er i dag)

Ulloq naavillugu: piffissaq ulloq naavillugu.

I vore dage/nu til dags: nalitsinni
I dag: ullumi
Avisen for i dag: aviisi ullumikkornisaq

Taakkua qulaani nassuiaataasut eqqarsaatigalugit soorluuna isumaannik nikittoqalersimanera inuusuttut akornanni malunnartooq. Ukuali nassuiaataasut qangaaniilli atuineq aamma ordbogitoqqat ordbogillu nutaajunerusut tunngavigalugit allataapput.

b) vinkel ret i forhold til en anden kalaallisut qanoq oqaatigineqarsinnaanera pillugu saaffiginnissut misissoqqinneqassaaq, tassungali tunngatillugu kalaallisut oqaatsit tukimut aamma kipungasoq pillugit eqqartuisoqarpoq taakkualu aamma ilanngullugit misissugassanngortinneqarlutik. Iluatsillugu qimussit qamutaasa napariaasa allunaasartaat tukimut inissitat immikkut qanoq taaneqartarneri misissorneqassaaq.

c) Danskisut restgruppe, ima isumaqartillugu atuarfinniit ilinniarfinnut ingerlariaqqinngitsoornikut kalaallisut ingerlariaqqinngitsoornikut taaneqarsinnaanersut pillugu apeqqut akuerineqarpoq, taamaalillunilu akuerisamik taaguuteqalerluni: **ingerlariaqqinngitsoortut**.

d) Naggataagut siulittaasup ilisimatitsissutigaa Pinngortitaleriffiup angallatitaassaa ima atserneqarsimammat: **Sanna**, isumaqartillugu Sassuma Arnaa.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta
Carl Chr. Olsen
Siulittaasoq

Katti Frederiksen
Allatsi